

Kanun Numarası	4775
Başlığı	GELİR VERGİSİ KANUNU, VERGİ USUL KANUNU, KURUMLAR VERGİSİ KANUNU, VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ KANUNU, 4306 SAYILI KANUN, 4481 SAYILI KANUN VE 4562 SAYILI KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN
Kabul Tarihi	19/12/2002
Kabul Edildiği Birleşim	22.Dönem 1.Yasama Yılı 13.Birleşim
Cumhurbaşkanlığına Gidiş Tarihi	20/12/2002
Cumhurbaşkanlığından Geliş Tarihi	31/12/2002
Cumhurbaşkanınca Yapılan İşlem	Geri Gönderme
Resmi Gazete Tarihi	
Resmi Gazete Numarası	
Diğer Bilgiler	Tasarı/Teklif Bilgileri ve Komisyon Raporları

Dönemi ve Yasama Yılı	22/1
Esas Numarası	1/284
Başkanlığa Geliş Tarihi	11/12/2002
Tasarının Başlığı	Gelir Vergisi Kanunu, Vergi Usul Kanunu, 4306 Sayılı Kanun ve 4481 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
Tasarının Özeti	Gelir Vergisi Kanunu, Vergi Usul kanunu, 4306 sayılı Kanun ve 4481 Sayılı Kanunlarda değişiklikler yapılmaktadır.
Tasarının Son Durumu	KANUNLAŞTI

Komisyon Tipi	Adı	Giriş Tarihi	Çıkış Tarihi	Yapılan İşlem	Karar Tarihi
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu	13/12/2002	18/12/2002	Raporunu Verdi	18/12/2002

Esas Komisyon Raporu(Sırasayısı) 4

Kanun Numarası: 4775

KARŞI OY YAZISI

Türk Vergi Sisteminin bugünkü yapısına baktığımızda vergi yükünün uluslararası ortalamalar düzeyinde, hatta bazı ülkelerin üzerinde olduğu; vergi gelirleri içerisinde dolaylı-dolaysız vergi ayırımında dolaylı vergilerin payının % 70'lere yaklaştığı görülmektedir. Yani vergi tabanı oldukça dardır.

Dolaylı vergilerin payının bu kadar yüksek olduğu bir ekonomide vergi sistemi gelir dağılımı üzerinde olumsuz etkiler yaratıyor anlamına gelir. Dolaylı vergilerin payının azaltılıp, dolaysız vergilerin payının yükseltilmesi dolaysız vergilerdeki tabanın genişletilmesine bağlıdır. Bu bağlamda Türk Vergi Sisteminin birinci önceliği vergi tabanının genişletilerek vergi oranlarının düşürülmesidir. Vergi tabanının genişletilmesi sistemdeki istisna ve muafiyetlerin gözden geçirilmesi yanında kayıt dışı ekonominin kayda alınması ile yakından ilgilidir.

Yasa tasarısını bu açıdan değerlendirdiğimizde kayıt dışının kayda alınması yönünde bir amacı taşımadığı görülmektedir. Tasarı bu şekliyle kayıt dışını teşvik eder mahiyettedir.

Vergi sisteminde 1998'de yapılan değişikliklerle yer almış olan gelir tanımındaki düzenleme yanında malî milat uygulamalarının da kaldırıldığını görüyoruz. Gelir, 4369 sayılı Yasada olduğu şekilde tanımlanabileceği gibi 4369 sayılı Yasa öncesinde olduğu gibi veya bu tasarıda yer alan şekliyle de tanımlanabilir. Gelir tanımındaki değişikliği, sistemin tek başına güvencesi olarak görmemek gerekir.

Ancak; tasarıda bunun da ilerisine gidilerek Vergi Usul Kanununa 1994 yılında girmiş olan 30/7 nci maddedeki düzenleme de kaldırılmaktadır.

Böylece vergi sisteminde emsal kira bedeli esasını hariç tutarsak otokontrol mekanizması kalmamış olmaktadır.

Otokontrol mekanizmalarının olmadığı bir sistemde de verginin tabana yayılması için kullanılacak etkin ve seri denetim yöntemi de kalmamış olur. Tasarı, Vergi Usul Kanununda 1994 yılında yapılmış olan düzenlemeyi de kaldırmak suretiyle verginin tabana yayılmasında kullanılacak etkin bir vergi denetim yöntemini de kaldırmış olmaktadır. Tasarıya bu şekliyle katılma olanağı bulamıyoruz.

Tasarının katılmadığımız diğer düzenlemeleri şunlardır:

1. - 1999 yılı sonunda sisteme girmiş olup uygulaması 2002 yılı sonunda sona erecek olan Özel İletişim ve Özel İşlem Vergilerinin uygulama süresi 2005 yılı sonuna kadar uzatılması öngörülmüştür. Komisyonunda yapılan görüşmeler sırasında Özel İşlem Vergisinin kapsamı daraltılmış ve iki verginin uygulama süresinin 2003 yılı sonuna kadar olması kabul edilmiştir.

1999 yılındaki deprem felaketlerinden sonra getirilmiş olan bu vergilerin olağanüstü dönemin üzerinden önemli bir zaman geçmiş olması nedeniyle vergi sisteminde muhafaza edilmesini doğru bulmuyoruz. Bu vergilerin tamamen kaldırılması yönündeki önergemizin reddedilmiş olması da tasarıya katılmamıza engeldir.

AKP'nin işlem vergilerinin kaldırılması ve haberleşme üzerindeki vergi yükünün azaltılması yönünde seçim öncesi vaatlerine ters düşen bu uygulamayı siyasî ahlâk açısından doğru bulmuyoruz.

2. - 31.12.2002 tarihine kadar ihraç edilecek Devlet Tahvili ve Hazine Bonosundan elde edilecek faiz gelirlerine ilişkin olarak Gelir Vergisi istisnasının bir yıl daha uzatılmasını vergide adalet kavramına uygun bulmuyoruz.

Toplamda 2002 yılı için yıllık olarak 607 milyar liraya ulaşan bu istisna, vergide adalet kavramına ters düşmektedir.

Ekonominin bugünkü durumunda mevcut göstergelere göre bu düzenlemenin süresinin uzatılmasını Hazinesinin borçlanması kolaylaştırıcı bir düzenleme olarak da görmüyoruz.

3. - Komisyon görüşmeleri sırasında tasarıya eklenen Hayat Standardı Esası müessesesini de vergi adaleti ile bağdaştıramıyoruz.

Bir yandan “nereden buldun” kaldırılarak kayıt dışı kazançlardan Devlet Tahvili ve Hazine Bonosu faiz gelirlerinde de 607 milyar liraya ulaşan bir istisna getirilerek bu alandan vergi alınmasından vazgeçilirken hayat standardı esası ile önemli bir bölümünü küçük esnafımızın oluşturduğu, sayıları 1,5 milyon civarında olan bir mükellef kitlesini, zarar etse dahi asgari bir vergi ödeme yükümlülüğü ile karşı karşıya bırakmayı vergi adaletine uygun bulmuyoruz. Tasarı bu şekliyle “nereden buldun” ile Devlet Tahvili ve Hazine Bonosu faiz gelirlerinden alınmasından vazgeçilen vergilerin esnaftan alınması gibi bir anlayışı yansıtmaktadır.

Böylesine önemli bir düzenlemenin Hükümet Tasarısında yer almaksızın Komisyon görüşmeleri sırasında tasarıya dahil edilmesini saydamlıkla da bağdaştıramıyoruz.

<i>Osman Kaptan</i>	<i>M. Mesut Özakcan</i>	<i>Ali Kemal Deveciler</i>
Antalya	Aydın	Balıkesir
<i>Birgen Keleş</i>	<i>Ali Kemal Kumkumoğlu</i>	<i>Ali Topuz</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>K. Kemal Anadol</i>	<i>Hakkı Akalın</i>	<i>Kazım Türkmen</i>
İzmir	İzmir	Ordu
<i>Enis Tütüncü</i>	<i>M. Akif Hamzaçebi</i>	<i>Osman Coşkunoğlu</i>
Tekirdağ	Trabzon	Uşak